

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

PRVI ODJEL SUDA

ODLUKA

Zahtjev br. 21550/12
Nevenka KUZMANOVIĆ
protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući 14. svibnja 2019. u odboru u sastavu:

Krzysztof Wojtyczek, *predsjednik*,
Pere Pastor Vilanova,
Pauliine Koskelo, *suci*,

i Renata Degener, *zamjenica tajnika Odjela*,

uzimajući u obzir gore navedeni zahtjev podnesen 23. ožujka 2012.,
uzimajući u obzir očitovanje koje je dostavila tužena Vlada i odgovor na
očitovanje koje je dostavila podnositeljica zahtjeva,
nakon vijećanja odlučuje kako slijedi:

ČINJENICE

1. Podnositeljica zahtjeva, gđa. Nevenka Kuzmanović, hrvatska je državljanica, rođena je 1955. godine i živi u Varaždinu. Podnositeljicu zahtjeva pred Sudom je zastupao g. T. Juričan, odvjetnik iz Varaždina.

2. Hrvatsku Vladu („Vlada“) zastupala je njezina zastupnica, gđa Š. Stažnik.

A. Okolnosti predmeta

3. Činjenično stanje predmeta, kako su ga iznijele stranke, može se sažeti kako slijedi.

4. Dana 9. ožujka 2007. bivši suprug podnositeljice zahtjeva, M.K., podnio je tužbu Općinskom sudu u Varaždinu, tražeći da taj sud utvrdi da je on suvlasnik u jednoj polovini dijela stana u Varaždinu i da naloži podnositeljici da mu dopusti da uknjiži suvlasništvo na tom dijelu stana u

zemljišnim knjigama. Kao vrijednost predmeta spora naveo je iznos od 101.000 hrvatskih kuna (HRK).

5. Tužba je dostavljena podnositeljici zahtjeva na odgovor, ali budući da je podnositeljica bila odsutna, dopis je uručen njezinoj maloljetnoj kćeri koja nije obavijestila podnositeljicu o tom dopisu.

6. Dana 25. travnja 2007. Općinski sud u Varaždinu donio je presudu zbog ogluhe, kojom je u cijelosti prihvatio tužbeni zahtjev M.K.-a.

7. Kada je saznala za presudu zbog ogluhe, podnositeljica zahtjeva podnijela je Županijskom sudu u Varaždinu žalbu kojom je osporila prvostupanjsku presudu sa prijedlogom da se predmet vrati na ponovni postupak.

8. Dana 20. listopada 2009. Županijski sud u Varaždinu odbio je žalbu kao neosnovanu.

9. Dana 30. studenoga 2009. podnositeljica zahtjeva podnijela je reviziju Vrhovnom sudu Republike Hrvatske osporavajući presude nižestupanjskih sudova.

10. Dana 31. svibnja 2010. Vrhovni sud proglasio je reviziju podnositeljice zahtjeva nedopuštenom kao nesukladnom *ratione valoris*. Sud je tužbeni zahtjev M.K.-a protumačio kao dvije zasebne tužbe: jednu za utvrđivanje njegovog suvlasničkog dijela u stanu i drugu za izdavanje tabularne isprave kojim bi se osigurala uknjižba njegova suvlasništva na tom dijelu u zemljišne knjige. Vrhovni sud stoga je vrijednost predmeta spora podijelio sa dva i utvrdio da dobivena vrijednost od 50.500 kuna ne doseže minimalni *ratione valoris* prag od 100.000,00 kn (otprilike 13.700,00 eura) koji je potreban za reviziju.

11. Podnositeljica zahtjeva zatim je podnijela ustavnu tužbu Ustavnom sudu Republike Hrvatske tvrdeći da se tužbeni zahtjev M.K.-a sastoji od dva neodvojiva aspekta i da je odluka Vrhovnog suda kojom se utvrđuje da se predmet odnosi na dvije tužbe, gdje vrijednost svake iznosi 50.500 kuna, stoga bila nerazumna.

12. Dana 9. veljače 2012. Ustavni je sud proglasio ustavnu tužbu podnositeljice zahtjeva nedopuštenom. Presudio je da odluka Vrhovnog suda nije proizvoljna te stoga njome nije otvoreno nikakvo ustavnopravno pitanje.

13. Odluka Ustavnog suda dostavljena je punomoćniku podnositeljice zahtjeva 5. ožujka 2012. godine.

B. Mjerodavno domaće pravo i praksa

14. Mjerodavno domaće pravo i praksa izloženi su u predmetu *Jureša protiv Hrvatske* (br. 24079/11, stavci 18. - 20., 22. svibnja 2018.).

PRIGOVORI

15. Podnositeljica zahtjeva prigovorila je, na temelju članka 6. Konvencije i članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju, zbog nepoštenosti parničnog postupka koji je doveo do ograničavanja njezinih vlasničkih prava i zbog nedostatka pristupa Vrhovnom sudu i Ustavnom sudu u tom pogledu.

PRAVO

A. Navodna povreda članka 6. stavka 1. Konvencije zbog nedostatka pristupa sudu

16. Podnositeljica je prigovorila na temelju članka 6. stavka 1. Konvencije da je došlo do povrede njezina prava na pošteno suđenje jer je Vrhovni sud utvrdio da je njezina revizija nedopuštena *ratione valoris*. Konkretno, tvrdila je da postupovno pravilo koje je primijenio Vrhovni sud, prema kojem je vrijednost predmeta spora podijeljena sa dva, nije primjenjivo na njezin predmet jer se tužbeni zahtjev M.K.-a sastojao od dva neodvojiva aspekta. Također je prigovorila da joj je Ustavni sud uskratio pravo na pristup tom sudu. Pozvala se na članak 6. Konvencije koji u mjerodavnom dijelu glasi kako slijedi:

Članak 6.

„Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi ... svatko ima pravo da ... sud pravično ... ispita njegov slučaj ...”

1. Pristup Vrhovnom sudu

(a) Tvrdnje stranaka

17. Vlada je tvrdila da podnositeljica zahtjeva nije iscrpila sva dostupna domaća pravna sredstva jer nikada nije prigovorila da je vrijednost predmeta spora postavljena previsoko ili prenisko. Tim propustom podnositeljica zahtjeva svjesno se izložila mogućnosti da se njezina revizija proglasi nedopuštenom *ratione valoris* s obzirom na to da je znala da njezino pravo na reviziju ovisi o vrijednosti predmeta spora.

18. Vlada je tvrdila i da prigovor predstavlja četvrtostupanjski postupak jer se odnosi na primjenu domaćeg prava.

19. Kao odgovor, podnositeljica zahtjeva ostala je pri svojim tvrdnjama.

(b) Ocjena suda

20. Sud smatra da nije potrebno odgovoriti na prigovor Vlade da podnositeljica zahtjeva nije iscrpila domaća pravna sredstva jer je njezin prigovor u svakom slučaju nedopušten iz sljedećih razloga.

21. Sud napominje da je već utvrdio da nije došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije u predmetu u kojem su otvorena pitanja slična onima u ovom predmetu (vidi *Jureša protiv Hrvatske*, br. 24079/11, 22. svibnja 2018.).

22. Nakon ispitivanja materijala koji mu je podnesen, Sud smatra kako podnositeljica zahtjeva nije izložila niti jednu činjenicu ili tvrdnju koja bi ga mogla uvjeriti da u ovom predmetu donese drukčiji zaključak.

23. Konkretno, od 1. veljače 2010., Vrhovni je sud počeo mijenjati svoje tumačenje članka 37. stavka 2. Zakona o parničnom postupku u predmetima sličnima predmetu podnositeljice zahtjeva te je tužbene zahtjeve za utvrđivanje prava vlasništva i izdavanje dopuštenja za uknjižbu prava vlasništva (tabularne isprave) razmatrao kao dva zasebna zahtjeva. Ovakvo tumačenje nastavilo se primjenjivati u praksi i nakon 10. svibnja 2010. (vidi gore citirani predmet *Jureša*, stavak 43.). Stoga u ovom predmetu nije riječ o različitim tumačenjima Vrhovnog suda koja bi mogla stvoriti pravnu nesigurnost, nego o promjeni sudske prakse, koja spada u diskrecijske ovlasti domaćih sudova, osobito u državama (kao što je Hrvatska) sa sustavom pisanog prava koje u teoriji nisu vezane presedanima (vidi gore citirani predmet *Jureša*, stavak 43.).

24. Sud nadalje napominje da članak 6. Konvencije ne prisiljava države ugovornice da uspostave žalbene ili kasacijske sudove (vidi *Brualla Gómez de la Torre protiv Španjolske*, 19. prosinca 1997., stavak 37., *Izyješca o presudama i odlukama 1997-VIII*). Iako je točno da je, tamo gdje takvi sudovi postoje (ibid, loc. cit.), neophodno pridržavati se jamstava iz tog članka, uvjeti dopuštenosti pravnih sredstava koja se podnose najvišim domaćim sudovima mogu biti stroži od uvjeta za redovnu žalbu (vidi *Krpić protiv Hrvatske* (odl.), br. 75012/12, stavak 41., 31. svibnja 2016., i *Sierpiński protiv Poljske*, br. 38016/07, stavak 99., 3. studenog 2009.).

25. U skladu s tim, ovaj je prigovor očigledno neosnovan i mora se odbaciti u skladu s člankom 35. stavkom 3. točkom (a) i stavkom 4. Konvencije.

2. Pristup Ustavnom sudu

26. Podnositeljica zahtjeva prigovorila je da je bila lišena prava na pristup Ustavnom sudu Republike Hrvatske kad je taj sud njezinu ustavnu tužbu proglasio nedopuštenom.

27. Sud napominje da, iako Ustavni sud jest proglasio ustavnu tužbu podnositeljice zahtjeva nedopuštenom, njegova se odluka nije temeljila ni na kakvim formalnim razlozima. Točnije, utvrdivši da osporena odluka

Vrhovnog suda nije bila proizvoljna i da stoga njome nije bilo otvoreno nikakvo ustavnopravno pitanje, Ustavni sud ustvari je ispitao osnovanost ustavne tužbe podnositeljice zahtjeva, posebice njezinu tvrdnju da je lišena prava na pristup sudu jer je njezina revizija neopravdano proglašena nedopuštenom (vidi gore citirani predmet *Krpić*, stavak 42.).

28. Iz toga proizlazi da je ovaj prigovor očigledno neosnovan i mora se odbaciti u skladu s člankom 35. stavkom 3. točkom (a) i stavkom 4. Konvencije.

B. Ostale navodne povrede Konvencije

29. Podnositeljica zahtjeva prigovorila je zbog povrede njezina prava na pošteno suđenje pred nižim sudovima i na ograničenje njezinih vlasničkih prava. Pozvala se na članak 6. Konvencije (gore citiran) i članak 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju koji glasi kako slijedi:

Članak 1. Protokola br. 1

„Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na mirno uživanje svojega vlasništva. Nitko se ne smije lišiti svoga vlasništva, osim u javnom interesu, i to samo uz uvjete predviđene zakonom i općim načelima međunarodnoga prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne umanjuju pravo države da primijeni zakone koje smatra potrebnima da bi uredila upotrebu vlasništva u skladu s općim interesom ili za osiguranje plaćanja poreza ili drugih doprinosa ili kazni.“

30. Vlada je osporila te tvrdnje.

31. Sud ponavlja svoje prethodno navedene zaključke (vidi stavak 23. ove odluke) koji se odnose na prigovor podnositeljice u vezi s pravom na pristup sudu: pri podnošenju revizije podnositeljica zahtjeva nije ispunila postupovne pretpostavke domaćeg prava. To znači da, u kontekstu njezinih preostalih prigovora na temelju Konvencije, nije pravilno iscrpila domaća pravna sredstva (vidi gore citirani predmet *Krpić*, stavak 59.). Iz toga proizlazi da je taj dio zahtjeva nedopušten na temelju članka 35. stavka 1. Konvencije zbog neiscrpljivanja domaćih pravnih sredstava te mora biti odbačen sukladno članku 35. stavku 4. Konvencije.

Iz tih razloga Sud jednoglasno

Utvrđuje da je zahtjev nedopušten.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 6. lipnja 2019.

Renata Degener
Zamjenica tajnika

Krzysztof Wojtyczek
Predsjednik

Prevela prevoditeljska agencija Alkemist

ALKEMIST
European Translation Agency
ALKEMIST STUDIO d.o.o.
Miramarska 24/6, 10 000 Zagreb
OIB: 72400498524

